

UGANDA PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü
2026

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	8
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	10
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	17
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	20

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

Uganda ile birlikte diğer Doğu Afrika Topluluğu Devletleri olan Kenya, Tanzanya, Ruanda ve Burundi arasında, ortak devletler arasındaki uluslararası ticareti teşvik etmek amacıyla Doğu Afrika Gümrük Birliği (EACU) kurulmuş olup, faaliyetlerini 2004 yılında çıkarılan Doğu Afrika Topluluğu Gümrük Yönetimi Yasası (EACCMA) kapsamında yürütmektedir.

Söz konusu Birlik, daha geniş bir mal ve hizmet pazarı aracılığıyla ekonomik büyümeyi teşvik etmek için tek bir gümrük bölgesi ve ticaret bloğu olarak faaliyet göstermektedir. Anılan Gümrük Birliğine üye olan devletler, kendi arasındaki ticareti engelleyebilecek iç tarifeleri ve tarife dış engelleri ortadan kaldırmak ve böylece tek bir pazar ve yatırım alanı oluşumunu kolaylaőtırmak amacıyla, kurucu gümrük bölgeleri içinde üretilen malların hareketi gümrük ve kotadan muaf tutmuştur.

Diğer yandan, Ortak Devletler ile diğer ölkeler arasındaki ticaretle ilgili politikaları uyumlu hale getirmek ve Ortak olmayan devletlerden gelen mallara Ortak Tarife uygulanması kapsamında ithalatta ortak gümrük vergileri uygulanmaya başlamıştır.

Doğu Afrika Gümrük Birliği (EACU) dıŐında diğer ölkelerden yapılan ithalatta üç kademeli bir vergi yapısı benimsenmiştir. Birliğe dahil ölkelere birlik dıŐından gelecek nihai ürünler %25 vergiye tabi tutulurken, ara ürünler %10, hammaddeler (gıda maddeleri hariç) ve sermaye malları ise gümrüksüz girebilmektedir.

İthal mallara %18 oranında katma değer vergisi (KDV) ile %15 oranında stopaj uygulanmaktadır. Bu vergiler ikisi bir arada ithal edilen mal ve hizmetlere %33 oranında bir vergi uygulanmaktadır. İthal mallara ayrıca demiryolu altyapısı gelişimini finanse etmek için %1,5 oranında altyapı vergisi ve yerleşik olmayan yabancı işletmelere sunulan dijital hizmetler için 1 Temmuz 2023'ten itibaren %5 oranında bir dijital hizmetler vergisi (DST) uygulanmaktadır. Söz konusu yeni vergi, brüt gelir üzerinden alınmakta olup Uganda Gelir İdaresi'ne üç ayda bir vergi beyannamesi verilmesini gerektirmektedir.

Gümrük Vergileri

Uganda'da, genel olarak advalorem esasına dayalı gümrük vergi sistemi uygulanmakta olup, akaryakıt için spesifik vergilendirme yöntemi benimsenmiştir. Bahse konu vergilerin tahsilatı ve yönetimi Uganda Gelir İdaresi (Uganda Revenue Authority) tarafından yapılmaktadır.

Uygulanan İthalat rejiminde 8 farklı vergi çeşidi bulunmaktadır. Bu vergiler, gümrük vergisi, petrol tüketim vergisi, özel tüketim vergisi, stopaj vergisi (CIF değerinden), altyapı vergisi, dijital hizmet vergisi, katma değer vergisi (CIF+ithalat vergisi+ özel tüketim vergisi üzerinden) ve çevre vergisidir.

1.2.1. Gümrük Vergisi: İthal edilen ürünün vasfına göre, genel olarak %25 (nihai ürün), %10 (yarı mamül), %0 (hammadde) şeklinde uygulanmaktadır.

1.2.2. Petrol Tüketim Vergisi: Petrol ithalatında yakıt/yağ türüne bağlı olarak litre başına UGX 200 ile UGX 1.450 arasında vergi tahsil edilmektedir.

1.2.3. Özel Tüketim Vergisi: Fiziki miktara göre çimento, şeker, bira, şarap, sigara ithalatından alınmakta ve değişken oranlara sahip bulunmaktadır.

1.2.4. Stopaj Vergisi: İthal edilen ürünün CIF değeri üzerinden %15 oranında tahsil edilmektedir.

1.2.5. Altyapı Vergisi: İthal edilen ürünün CIF değeri üzerinden %1,5 oranında uygulanmaktadır.

1.2.6. Dijital Hizmetler Vergisi: Yerleşik olmayan yabancı işletmelerden %5 oranında,

1.2.7. Katma Değer Vergisi: İthal edilen ürünün CIF bedeli +ithalat vergisi+ özel tüketim vergisi matrahı üzerinden %18 oranında uygulanmaktadır. Hidroelektrik santrali malzemeleri ithalatı KDV'den muaf tutulmuştur.

1.2.8. Çevre Vergisi: Araç ithalinde CIF değer üzerinden %0 (5 yaştan küçük), %35 (5-10 yaş arası), %50(10 yaştan büyük) olarak tahsil edilmektedir.

Aşağıdaki ürünlerin ithalinde vergi muafiyeti uygulanmaktadır:

- Eğitim materyali
- Engelli taşıt ve aletleri
- İlaç
- Kitap için kağıt
- Güneş enerjisi ekipmanları
- Otel malzemeleri (yapı ürünleri hariç) çamaşır makinesi, mutfak eşyası, ocak, soğutucu, klima, TV, halı, mobilya, çarşaf, perde, jimnasyum aletleri
- Endüstriyel makinaların bozuk parçalarının ithali
- Lastik üretim amaçlı teller
- Lastik sırtı
- İhraç edilecek ürünler için kullanılacak paketleme malzemesi
- Alüminyum teneke hammaddesi (süt ürünleri sektörü için)
- Soğutuculu kamyonlar
- Yalıtımlı tankerler
- Yalıtımlı süt tankları
- Kamu adına çöp toplamaya yetkili otoritelerin ya da yerel otoritelerce yetkilendirilmiş kişilerin çöp toplamaya yönelik motorlu araçları

İç Vergiler ve Oranları

1.3.1. Gelir vergisi: URA Uganda Gelir İdaresi %10 ile %30 arasında değişen 4 kademeli vergilendirme yapmaktadır. 2.820.000-UGX ve üstü geliri olan yerleşik kişiler için ayrı ve yerleşik olmayanlar için ayrı skala uygulanır. Çeşitli vergi istisnaları bulunmaktadır.

1.3.2. Kurumlar vergisi: Şirketlerin elde ettiği karlar üzerinden %30 olarak uygulanmaktadır. Bu oran madencilik alanında faaliyet gösteren şirketler için %25 ile 45 arasında değişen oranlarda uygulanmakta ve çeşitli istisna halleri bulunmaktadır.

1.3.3. Götürü Vergi: Yıllık geliri 150.000.000 UGX'den az olan küçük işletmeler için uygulanmakta olup, vergi oranı işletmenin türüne ve yerine göre değişmektedir.

1.3.4. Stopaj Vergisi: %5 ile %30 arasında değişmekte olup, yerleşik olanlara ve olmayanlara farklı oranlarda uygulanmaktadır. Uganda Maliye Bakanlığı'nca belirlen ürünlerden, dağıtılan karlardan, faiz gelirinden, sigorta priminden, fikri mülkiyetlerin kullanımları karşılığında alınan royalti ücretlerinden, şube gelirinden ve kumar gelirinden alınmaktadır. Çeşitli stopaj vergisi istisnaları bulunmaktadır.

1.3.5. Kira Geliri Vergisi: Vergi, bireyler için %12, birey olmayanlar için de %30 oranında tahsil edilmektedir. 2.820.000-UGX'i aşan kira gelirine %20 oranında vergi tahakkuk ettirilmektedir.

1.3.6. Faiz Vergisi: Bankaya yatırılan mevduattan alınan faize %15 faiz vergisi tahakkuk ettirilmektedir.

1.3.7. Özel Tüketim Vergisi: Vergilendirilecek ürüne göre maktu ya da oransal olarak uygulanmaktadır. Sigara, bira, meyve suları, alkollü içkiler, kozmetik ürünleri, parfümler, mobil görüşme hizmeti, para transferi, şeker, şişelenmiş su, çimento, sabit hat görüşme hizmeti ve mobilya satışında uygulanmakta ve çeşitli istisnaları bulunmaktadır.

1.3.8. Katma Değer Vergisi: Mal ve hizmet satışında %18 olarak uygulanmakta ve çeşitli istisnaları bulunmaktadır.

1.3.9. Yerel Servis Vergisi: Geliri 100.000-UGX'den fazla olanlara 10 kademeli ve maktu (ilk kademe 5.000-UGX, 10. kademe 1000.000-UGX) olarak uygulanmaktadır.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Uganda Ulusal Standartlar Bürosu (UNSB) Ticaret Sanayi ve Kooperatifler Bakanlığına bağlı olarak faaliyet göstermekte olup, kalite, güvenlik ve sağlık standartlarını belirlemekte ve uygulanmasını sağlamaktadır. Bu standartlara (<https://webstore.unbs.go.ug>) adresinden ulaşılabilir. UNBS aşağıda belirtilen 87 teknik komiteden oluşmaktadır.

Söz konusu Teknik Komiteler;

- Mühendislik ve inşaat alanında belirlenen standartlara ilişkin 26 teknik komite,

- Gıda, tarım ve ormancılık alanında belirlenen standartlara ilişkin 23 teknik komite,
- Kimyasallar ve tüketici ürünleri alanında belirlenen standartlara ilişkin 20 teknik komite,
- Hizmetler ve işletme yönetimi alanında belirlenen standartlara ilişkin 18 teknik komite, şeklindedir.

Uganda, aşağıda yer alan bölgesel ve uluslararası standart kuruluşlarına üye olup bunlar tarafından belirlenen standartları uygulamaktadır:

- 1-Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO), (www.iso.org)
- 2-Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC), (www.iec.ch)
- 3-ASTM Uluslararası, (www.astm.org)
- 4-İngiliz Standartları Enstitüsü (BSI), (www.bsigroup.com)
- 5-Afrika Standardizasyon Örgütü (ARSO), (www.arso-oran.org)
- 6-EAC Stratejik Kalite Yönetim Ekibi (SQMT), (www.eac-quality.net)
- 7-Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), (www.wto.org)
- 8-CODEX Alimentarius, (www.codexalimentarius.org)

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

İthal ürünler standartlara uyum konusunda UNSB laboratuvarlarında teste tabi tutulurlar. Özellikle kimyasal yapı, mikrobiyolojik yapı, dayanıklılık, elektrik güvenliği konularında testler uygulanmaktadır.

Kimya laboratuvarı, elektrik laboratuvarı, mikrobiyoloji laboratuvarı, malzeme ve mühendislik laboratuvarı, metroloji laboratuvarı olmak üzere 5 adet test laboratuvarı bulunmaktadır. Belirli ürünlere standartları karşıladığını göstermek üzere sertifikalandırma yapılmaktadır. Bu sertifikalandırma akredite laboratuvarlarda da yapılabilmektedir. Bu akredite laboratuvarlar aşağıda yer almaktadır:

- Britannia Allied Industries Limited
- Brookside
- Chemiphar
- CREEC
- Electrical Controls and Switch Gear Ltd
- GEL
- Geotechnological Engineering
- GFS Engineering Services Laboratory
- Madhvani Group
- Roofings Rolling Mills
- Roofings Rolling Mills
- SMAT Technical services Ltd
- St Michael Food Laboratory and Consultancy Ltd
- Steel and Tube
- Times Analytics Limited
- Uganda Coffee Development Authority
- UIRI

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Uganda Ulusal Standartlar Bürosu (UNSB), etiketleme standartlarını belirlemekte olup, ürün bilgisi etiketinin İngilizce olması gerekmektedir. Paketlemenin de ürünün bozulmasını ve hasar görmesini önleyecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Őeffaf bir Şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı rn Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikengel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine yelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine yelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Marka ve şirket ismi tescili için Uganda National Bureau of Registration (Uganda Ulusal Kayıt Bürosu)'na başvurulması gerekmektedir. Hem yerli hem de yabancı firmalar tescil hizmetinden yararlanabilmektedir. Tescil olan firmalar yerel bankalardan borçlanma ve tüm kamu ihalelerine girme hakkına sahip bulunmaktadır. Ayrıca ülke çapında isim hakkı korunmuş olmaktadır. Patentler 20 yıl, modeller 10 yıl ve endüstriyel tasarım 5 yıl (beşer yıl 2 defa uzatılabilir) korunma hakkına sahiptir.

Dağıtım Kanalları

Uganda'da genel olarak tüm malların dağıtımını toptancılar ve perakendeciler tarafından yapılmaktadır. Toptancılar tarafından ithal edilen mallar büyük depolara nakledilmekte ve daha sonra lokal perakendecilere sevk edilmektedir.

Tüketici Tercihleri

Özel sektörde pazar genellikle fiyata karşı hassastır. Kamu alımlarında ise fiyatın yanı sıra özellikle kalite ön plandadır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Yerel acente ya da distribütör ile çalışmak, ihracatçının tahsilat riskini azaltacak ve pazarda daha iyi tutunmasını sağlayacaktır. Diğer yandan ihracat mallarına ilişkin olarak kurulum, eğitim, teknik destek vs. gibi satış sonrası hizmetlere gereken önemin verilmesi pazarda rakiplere karşı avantaj sağlayacaktır.

Kamu İhaleleri

Kamu ihaleleri PPDA Kamu İhale Ajansı tarafından organize edilmektedir. İhaleler ulusal gazetelerde ve internet sitelerinde ilan edilmektedir. Bunlar aşağıda yer almaktadır. Dünya Bankası, İslam Kalkınma Bankası ve Afrika Kalkınma Bankası gibi kuruluşların Uganda'ya ilişkin ihaleleri de kendi web sitelerinden takip edilebilir.

Kampala Belediyesi İhaleleri (<https://www.kcca.go.ug/tenders>)

Askeri ihaleler (<http://www.defence.go.ug/bidsandtenders>)

Genel İhaleler (<https://qpp.ppda.go.ug/#/public/bid-invitations>)

Genel İhaleler (<https://www.monitor.co.ug/uganda/jobs/tenders>)

Genel İhaleler (<https://www.newvision.co.ug/category/tenders>)

Dünya Bankası İhaleleri (<https://finances.worldbank.org/Procurement/Procurement-Notices-Uqanda-Consultants/u2mj-ua92>)

İslam Kalkınma Bankası İhaleleri (https://www.isdb.org/project-procurement/tenders?loc=UG&tender_type=&status=active)

Afrika Kalkınma Bankası İhaleleri (<https://www.afdb.org/en/projects-and-operations/procurement>)

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Uganda'da tarım sektörü hem kâr odaklı yatırımlar hem de ortaklıklar için yüksek karlı yatırımlar için fırsatlar sunmaktadır. Afrika Birliği'nin 55 üye ülkesinden biri olan Uganda, tarımsal kalkınmada istikrarlı bir şekilde büyüyerek Afrika Tarım Geliştirme Programı'nın (CAADP) kalkınma hedeflerine ulaşmada önde gelen 20 ülkesinden biri olarak öne çıkmıştır. Tarım, Uganda'da toplam çalışan nüfusun %70'ini istihdam eden lider sektördür. Hali hazırda Uganda'nın topraklarının %80'i ekilebilir olmasına rağmen sadece %35'i ekilmektedir.

2024 Nüfus Sayımı istatistiklerinde, tarımın Ugandalılar için temel gelir ve geçim kaynağı olmaya devam etmekte olup, hanelerin yaklaşık %61'i bitkisel üretimle, %37'si ise hayvancılıkla uğraşmaktadır. Geçimlik tarım, tarımsal faaliyetlerin %53'ünü oluştururken, hanelerin %17'si ticari tarımla uğraşmaktadır.

Tarım, ulusal gayri safi yurtiçi hasılaya (GSYİH) ortalama %28 oranında ve Uganda'nın toplam ulusal ihracatına yaklaşık %42 oranında katkıda bulunmaktadır. Başlıca ihracat ürünleri arasında kahve, çay, balık ve bahçe ürünleri bulunmaktadır. Kahve ihracatı, 1,5 milyar dolar ihracat değeriyle Uganda'nın en büyük tarımsal ihraç ürünü olmaya devam etmektedir. Şu anda tüm Afrika kıtasında üretilip ihraç edilen kahveler Uganda orijinli Kahvelerdir.

Tarım sektörü, Uganda'nın kalkınmasına önemli katkılar sağlamakta, GSYİH'ya ve ihracat gelirlerine önemli katkılarda bulunmakta ve ülkede kurulu birçok sanayiye hammadde sağlamaktadır ve ayrıca toplam istihdama da en büyük katkıyı sağlamaktadır.

Uganda, verimli topraklara, düzenli yağışlara ve yılda birden fazla ürün hasadına elverişli bir iklime sahip olması nedeniyle kahve, çay ve tütün gibi ticari ürünlerin yanı sıra muz, mısır, fasulye ve casava gibi temel ürünler başta olmak üzere, çok çeşitli ürünlerin yetiştirilmesine önemli katkılar sunmaktadır. Ayrıca ülkede, vanilya üretimi ile kesme çiçek üretimi de önemli boyutlara ulaşmıştır.

Uganda, tarımsal ihracat açısından daha yüksek potansiyele sahip olmakla beraber, tarımsal üretim, giderek artan bir şekilde arazi bozulması, sınırlı sulama kapasitesi ve sel, uzun süreli kuraklık ve düzensiz yağış gibi iklim kaynaklı şokların artan sıklığı nedeniyle kısıtlanmakta ve bu durumlar ihracat artışı üzerine olumsuz etkilerde bulunmaktadır.

Uganda Hükümeti, sulama ve mekanize tarımı teşvik ederek tarımın daha fazla ticarileştirilmesi için çaba sarf etmektedir. Uganda'da tarım ve gıda sektörlerinde başlıca yatırım fırsatları şu alanlarda mevcuttur:

- Bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretiminde büyük ölçekli ticari çiftçilikler,
- Tarıma dayalı gıda ve diğer imalat sanayileri,
- Tohum, gübre ve zirai ilaçların üretimi,
- Soğuk hava depoları ve lojistik,
- Tarım alet ve makineleri imalatı,

- Ambalaj,
- Sulama.

Ayrıca, ülkede su ürünleri ihracatı da önemli bir yere sahiptir. Nile Perch ve tilapia cinsi balıklar bütün ya da fileto olarak soğuk zincir hava yolu ile başta Avrupa ülkeleri olmak üzere tüm dünyaya ihraç edilmektedir.

Özetle Uganda'nın, tarım potansiyeli yüksek bir ülke olma özelliği devam etmekte olup, tarım endüstrisi günden güne gelişmeye devam etmektedir. Zengin doğal kaynakları ve istikrarlı büyümesiyle kârlı yatırımlar için önemli fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca, ülkenin genel olarak doğrudan yabancı yatırımlara açık ve elverişli bir pozisyonda olması ve hükümetin kalkınma programlarında özellikle tarıma yapılacak yatırımları desteklemesi önemli bir avantaj olarak görülmektedir.

Dolayısıyla, ülkede tarımsal açıdan hammaddenin fazla olması, ucuz işgücü varlığı ve modern tarıma geçme isteği, tarımsal yatırımları oldukça cazip hale getirmektedir. Türk firmalarının Uganda'da hem modern tarım alet ve makinalarının üretimi hem de tarımsal ürünlerin üretilip, işlenmesine yönelik yatırımlara girmeleri yönünde çaba göstermeleri son derece faydalı olacaktır.

Sanayi

Uganda altyapı, yol, köprü, konut, iş merkezi inşaatı alanlarında yüksek potansiyele sahiptir. Bu projelerin bir kısmı hükümet tarafından, bir kısmı da yurtdışı kuruluş ve yatırımcılar tarafından finanse edilmektedir. Alt yapı ve ulaşım sektöründe son dönemde başta Türk firmaları olmak üzere diğer ülkelerin yatırımları gittikçe artmakta olup söz konusu sektörün yatırımcılar açısından büyük bir potansiyele sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Uganda Sanayi sektörü, 2024-2025 döneminde yaklaşık %6-7 civarında büyüme göstermiştir. Büyüme destekleyen başlıca sektörler; petrol üretimine yönelik yatırımlar, kentsel ve ulaşım altyapı projeleri, sanayi parkları yatırımları ile çimento ve çelik üretimindeki artışlardır. Özellikle, inşaat sektörü, enerji yatırımları ve gıda işleme sektörleri sanayinin büyümesinde önemli rol oynamaktadır.

Sanayi sektörünün GSYİH'ya katkısı %25 civarındadır. Üretimin gelişmesinde özel sektörün de önemli rolü bulunmaktadır.

Bununla birlikte, geleneksel tarım ürünlerinden olan kahve ve süt ürünleri yanında, pamuk, kurutulmuş ananas, bamya, balık, çiçek ve işlenmiş gıda ile tekstil gibi tarım endüstrisine katkıda bulunan ürünlerin üretimi gün geçtikçe artmaktadır.

Ülkede toptancılık ve perakende sektörlerinde de önemli potansiyel yatırım fırsatları bulunmaktadır. Hükümet, doğrudan yabancı yatırımları sektöre çekmeyi hedeflerken, özellikle katma değerli ürünlerin üretim ve ihracatını geliştirici yönde çaba göstermektedir.

Hizmetler

Uganda ekonomisinde hizmetler sektörü, özellikle son yirmi yılda en hızlı büyüyen alanlardan biri olmuş ve ülkenin ekonomik yapısında belirleyici bir rol oynamaya başlamıştır. Tarım uzun süre ekonominin temel sektörü olsa da kentleşmenin artması, ticaretin genişlemesi ve dijital teknolojilerin yaygınlaşmasıyla, hizmetler sektörünün ekonomideki payı giderek artış göstermiş ve son yıllarda Gayri Safi Yurtiçi Hasıladaki payı %50'nin üzerine çıkmıştır. Sektör aynı zamanda şehirlerdeki istihdamın önemli bir kısmını sağlamakta ve özellikle başkent Kampala başta olmak üzere büyük şehirlerde ekonomik faaliyetlerin merkezini oluşturmaktadır.

Hizmetler sektörü içinde ticaret ve dağıtım hizmetleri en büyük alt sektördür. Toptan ve perakende ticaret faaliyetleri GSYH'nin yaklaşık %20–22'sini oluşturmaktadır. Uganda, bölgesel ticaret ağlarının önemli bir parçasıdır ve özellikle East African Community ülkeleriyle yoğun ticaret yapmaktadır. Uganda'dan komşu ülkelere gıda ürünleri, çimento, şeker ve bazı sanayi malları ihraç edilirken, ithalatın önemli bölümü de ticaret hizmetleri üzerinden yürütülmektedir. Kampala'daki büyük pazarlar, alışveriş merkezleri ve sınır ticareti merkezleri ticaret hizmetlerinin yoğunlaştığı alanlardır. Ticaret sektörü aynı zamanda küçük ve orta ölçekli işletmeler için önemli bir faaliyet alanıdır.

Hizmetler sektörünün önemli bir diğer bileşeni turizm ve konaklama hizmetleridir. Uganda doğal parkları, vahşi yaşam ve ekoturizm potansiyeli ile Afrika'nın önemli turizm destinasyonlarından biridir. Turizm faaliyetleri özellikle Bwindi Impenetrable National Park, Murchison Falls National Park ve Queen Elizabeth National Park gibi milli parklar etrafında yoğunlaşmaktadır. Pandemi sonrası dönemde turizm hızla toparlanıp gelişme göstermeye başlamıştır.

Finansal hizmetler ve bankacılık sektörü de son yıllarda hızlı gelişme göstermiştir. Sektör, Uganda Merkez Bankası (Bank of Uganda) tarafından düzenlenmekte olup, ülkede 20'den fazla ticari banka faaliyet göstermektedir. Bankacılık sektörünün toplam finansal varlıkları son yıllarda sürekli artmış ve finans sektörünün GSYH'ye katkısı yaklaşık %6–7 seviyesine ulaşmıştır. Uganda'da özellikle mikrofinans kurumları ve tasarruf kooperatifleri kırsal kesimde finansmana erişimi artırmaktadır. Bunun yanında mobil finans teknolojileri bankacılık hizmetlerini önemli ölçüde yaygınlaştırmıştır.

Telekomünikasyon ve dijital hizmetler Uganda hizmetler sektörünün en hızlı büyüyen alanlarından biridir. Mobil telefon abonelik sayısı 30 milyonun üzerine çıkmış ve internet kullanımı da hızla artmıştır. Mobil para sistemleri ülkedeki finansal işlemlerin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu alanda MTN Uganda ve Airtel Uganda en büyük operatörlerdir. Mobil para işlemlerinin toplam değeri yıllık olarak 100 milyar doların üzerinde işlem hacmine ulaşarak Uganda ekonomisinde önemli bir finansal altyapı oluşturmuştur. Telekomünikasyon sektörü doğrudan GSYH'nin yaklaşık %3–4'ünü oluşturmaktadır.

Hizmetler sektörü içinde ulaştırma ve lojistik hizmetleri de önemli bir yere sahiptir. Uganda denize kıyısı olmayan bir ülke olduğu için dış ticaret büyük ölçüde komşu ülkelerin limanlarına bağlıdır. Uganda'nın dış ticaretinin önemli kısmı Port of Mombasa ve Port of Dar es Salaam üzerinden gerçekleştirilmektedir. Hava taşımacılığı açısından ise Entebbe International Airport

ülkenin ana uluslararası havalimanıdır. Ulaştırma ve depolama hizmetleri GSYH'nin yaklaşık %5–6'sını oluşturmaktadır ve bölgesel ticaretin büyümesiyle birlikte bu alanda önemli yatırımlar yapılmaktadır.

Son olarak eğitim, sağlık ve kamu hizmetleri de hizmetler sektörünün önemli bileşenleridir. Uganda'da son yıllarda özel üniversitelerin ve özel sağlık kuruluşlarının sayısı hızla artmıştır. Özellikle sağlık turizmi ve özel eğitim kurumları şehirlerde büyüyen bir hizmet alanı oluşturmuştur. Kamu yönetimi ve sosyal hizmetler ise devlet bütçesinin önemli bir bölümünü oluşturmakta ve kamu istihdamının büyük kısmını sağlamaktadır.

Özetle, hizmetler sektörü Uganda ekonomisinin en büyük ve en dinamik bileşeni konumundadır. Ticaret, turizm, finansal hizmetler ve telekomünikasyon sektörleri büyümenin ana sürükleyicileri olurken, kentleşme, dijitalleşme ve bölgesel ekonomik entegrasyon önümüzdeki yıllarda hizmetler sektörünün ekonomideki payını daha da artırması beklenmektedir.

Madencilik ve Enerji

Uganda enerji sektörü, ülkenin ekonomik kalkınmasında kilit rol oynamaktadır. Nüfusun büyük bölümü hâlâ modern enerji hizmetlerine erişememekle birlikte, ülke özellikle yenilenebilir enerji potansiyeli ile ön plana çıkmaktadır. Uganda, hidroelektrik, güneş, biyokütle ve diğer yenilenebilir kaynaklar açısından oldukça zengindir.

Uganda'da elektrik sektörü kullanımına bakıldığında; kentsel alanlarda yaklaşık %70, kırsal alanlarda ise %15–20 civarında olup toplam kurulu kapasite yaklaşık 1,3–1,4 GW civarındadır. Ancak, elektriğe erişim hâlâ sınırlı olup şehirlerde elektriğe erişim oranı görece yüksek iken kırsal alanlarda erişim çok kısıtlı durumdadır.

Ayrıca altyapı ve şebeke kayıpları da (%15-20 civarında) ciddi bir problem olarak ortada durmaktadır. Ülkenin önemli barajlarından olan Karuma barajı faaliyete geçtikten sonra, yeni dağıtım hatları yatırımları artmış olup, şebeke altyapısı modernize edilmesi ile birlikte elektrifikasyon hızının gittikçe artması beklenmektedir.

Kırsal alana sağlanan elektrik imkanlarının artırılması. Uganda hükümetinin öncelikli hedeflerinden birisidir. Bu kapsamda Kırsal Elektrifikasyon Stratejisi ve Planı ile Son Mil Bağlantı Programı kapsamında şebekeden bağımsız çözümler üretilmeye başlanmış olup, solar ev sistemleri ve mini şebekeler sayesinde 2 milyondan fazla haneye elektrik ulaştırılmıştır.

Diğer taraftan, enerji tüketim kaynaklarının dağılımına bakıldığında %80'den fazlası biyokütle (odun, kömür, tarımsal atık) olduğu görülmektedir. Ülkede enerji talebi hızla artmakta olup, altyapı yatırımları ve şebeke genişletmeleri ile enerji talebi karşılanmaya çalışılmaktadır.

Elektrik üretiminin kaynaklarına bakıldığında; hidroelektrik santrallerden elde edilen elektrik, toplam üretimin yaklaşık %80–90'ına tekabül etmekte olduğu görülmektedir. Diğer bir kaynak olan Güneş enerjisi üretimi enerji talebinin yaklaşık %3'ünü karşılamakta olup, hızla büyüyen bir potansiyele sahiptir.

Diğer üretim kaynakları ise sırasıyla; %5 civarında termal fosil yakıt, %1-2 civarında biyokütle (halkın büyük bir çoğunluğu bu kaynağı tüketmektedir.) ve %1 civarında rüzgar enerjisidir. Rüzgar enerjisi alanında son dönemde yatırımlar artmaya başlamıştır.

Yenilenebilir Enerji Potansiyeli kapsamında; Hidroelektrik enerjinin toplam kapasitesi 4.500 MW olmasına rağmen, kullanım kapasitesi ancak 1.300 MW civarındadır. Uganda'nın başlıca enerji santralleri: Karuma (600 MW), Isimba (183 MW), Nalubaale ve Kiira (380 MW)'dir. Ancak hidroelektrik enerjiye olan yüksek bağımlılık, kurak dönemlerde arz güvenliği riskini artırmaktadır.

Güneş enerjisi kurulu kapasitesi ise 1.800–2.000 kWh/m²/yıl civarındadır. Bu alanda örnek projeler: Soroti Solar Plant, Kabulasoke Solar Power Plant Off-grid çözümler ve çatı sistemleri hızla yaygınlaşmaktadır. Rüzgar Enerjisi üretimi ise henüz ilk aşamalarda. Bu alanda potansiyel bölgeler Karamoja ve Tororo olarak sayılabilir. Biyokütle ve Biyogaz alanında ise başta şeker sanayi üretim atıkları olmak üzere, diğer tarımsal atıklar da üretimde kullanılmaktadır. Biyogaz uygulamaları kırsal alanlarda yaygınlaşmıştır.

Enerji piyasasının uzun vadeli planları arasında 2040'a kadar 5.000 MW+ kapasitenin kurulması, 2030'a kadar %60 elektrik üretimine erişimin sağlanması, yenilenebilir enerji payını artırılması ve enerji üretiminde kamu yanında özel sektör yatırımlarının da teşvik edilmesi hedefleri bulunmaktadır.

Ayrıca, yatırım yapmak isteyen yatırımcılar için; güneş enerjisi mini-grid sistemleri, tarımsal atıklardan biyogaz üretimi, batarya ve depolama teknolojileri, e-mobilite (Kampala bölgesinde) ve şebeke modernizasyonu gibi alanlarda yatırım imkanları bulunmakla birlikte, ülkede Biyokütleyle aşırı bağımlılık, finansmana erişim kısıtlılığı, kuraklık riski (hidro bağımlılığı), Tarife ve ödeme sorunları ve altyapı yatırımı açığı gibi dezavantajlı durumlar da bulunmaktadır.

Madencilik sektörü, Uganda ekonomisinde giderek daha önemli rol oynamaktadır. Uganda, altın, bakır, kobalt, demir cevheri, uranyum, mermer, kireç taşı, fosfatlar ve grafit dahil olmak üzere ticari olarak önemli sayılabilecek miktarlarda yaklaşık 27 mineral türüne sahiptir. Son yıllarda, tahmini değeri 370 milyar dolar olan nadir toprak elementleri gibi önemli maden rezervleri keşfedilmiştir.

Madenciliğin GSYİH içindeki payının düşük kalmasının ana nedeni, ülkenin büyük petrol rezervlerinden ticari üretimin henüz başlamamış olmasıdır. Ticari petrol üretimine başladığında, bu sektörün milli gelire katkısının önemli ölçüde artması beklenmektedir.

Madencilik şu anda milli gelirin küçük bir kısmını oluştursa da (%1 civarı), gelecekteki petrol ve gaz üretim potansiyeli nedeniyle stratejik olarak önemli bir sektördür. Uganda'nın milli gelirine madencilik sektörünün katkısı, son verilere göre görece düşük olmakla birlikte, büyük bir potansiyel arz etmektedir.

Hükümet, maden ihracatı, yerel tüketim ve imalat yoluyla ekonomik büyümeye ve istihdamın oluşmasına önemli katkılar sağlamaya çalışmakta ve sektörü geliştirmeyi hedeflemektedir.

Madencilikten elde edilen gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) miktarı, 2025 yılının ikinci çeyreğinde 365,58 milyar Uganda Şilini (UGX) olarak kaydedilmiştir.

Özetle, Uganda'da madencilik sektörü şu anda milli gelire küçük bir yüzdeyle katkıda bulursa da keşfedilen zengin rezervler ve hükümetin sektöre verdiği önem, gelecekte bu katkının önemli ölçüde artacağına işaretler.

Enerji ve Maden sektöründe Uganda hükümetinin sağladığı bazı vergi muafiyet ve istisnalarla birlikte diğer bazı teşvikler bulunmaktadır. Uganda'da madencilik sektörüne yönelik yatırım teşvikleri, özellikle 2022'de yürürlüğe giren Maden ve Mineral Yasası ile düzenlenmiştir. Bu teşvikler, yabancı yatırımı çekerek sektörü modernize etmeyi, katma değeri artırmayı ve yasadışı ticareti azaltmayı amaçlamaktadır. Bunları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;

Enerji ve Maden Sektörüne Yönelik Vergi Teşvikleri, Kâr Transferleri ve Finansal Destek Türleri Aşağıda Sıralanmıştır:

- ❖ Yeni maden arama ve çıkarma lisansları alan şirketlere, ilk 10 yıl için düşük bir kurumlar vergisi oranı (%12) sunulmaktadır.
- ❖ Maden arama ve üretim faaliyetlerinde kullanılan makine, ekipman ve araçların ithalatı KDV'den muaftır.
- ❖ Madencilik sektöründe faaliyet gösteren personelin maaşları üzerinden ödenen kişisel gelir vergisinde indirimler sağlanmaktadır.
- ❖ Yerel olarak işlenen ve katma değeri artırılan ürünlerin ihracatı için kurumlar vergisi muafiyeti sağlanmaktadır.
- ❖ Madencilik ekipmanlarının ve makine parçalarının ithalatı gümrük vergisinden muaf tutulabilmektedir.
- ❖ Yabancı yatırımcılar, sermayelerini ülkeye getirme ve kârlarını geri transfer etme konusunda güvence altındadır.
- ❖ Madencilik şirketlerinin sermaye yatırımlarının belirli bir yüzdesini düşmelerine izin verilerek, maliyetlerini daha hızlı karşılamaları sağlanmaktadır.
- ❖ Hükümet, yatırımcılar için ruhsatlandırma sürecini basitleştirmeyi ve hızlandırmayı amaçlamaktadır.
- ❖ Hükümet, madencilik alanlarında yol, su ve elektrik gibi temel altyapı hizmetlerinin geliştirilmesine destek sağlamaktadır.
- ❖ Uganda hükümeti, ekonomik ve politik istikrarını koruyarak yatırımcılara güvenli bir ortam sunmayı taahhüt etmektedir.

Sonuç olarak, Uganda enerji sektörü, hızlı büyüme potansiyeli ve geniş yenilenebilir enerji kaynaklarının varlığı ile Afrika'nın enerji dönüşümünde öne çıkan bir ülkedir. Doğru finansman, altyapı yatırımı ve politika uyumu sağlanması halinde Uganda, bölgesel bir yeşil enerji merkezi haline gelebilecektir.

Uganda'nın maden sektöründe, her ne kadar altyapı eksiklikleri, kayıt dışı madencilik faaliyetleri, çevresel endişeler ve bazen politik belirsizlikler gibi zorluklarla söz konusu olsa da küresel pazarlarda artan mineral talebi ve hükümetin sektörü modernize etme çabaları, Uganda madencilik sektörü için önemli fırsatlar sunmaktadır.

Uganda hükümeti, Madencilik ve Jeoloji Dairesi (DGSM) aracılığıyla madencilik yasalarını modernize ederek ve jeolojik veri toplama çalışmalarını artırarak yerli ve yabancı yatırımcıları çekmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda, 2022 Madencilik ve Mineraller Yasası (Mining and Minerals Act, 2022) ile sektördeki yasal boşluklar giderilmeye ve uluslararası standartlara uyum sağlanmaya çalışılmıştır. Bu yasa, maden hakları için yeni sınıflar oluşturmuş ve lisanslama süreçlerini modernize etmiştir.

Uganda hükümeti, maden sektörünü 2040 vizyonu ve ulusal kalkınma planları doğrultusunda ekonomik büyümenin ana itici güçlerinden biri olarak görmekte olup, yeni devlet madencilik şirketinin kurulması ve yabancı yatırımcıların çekilmesi gibi adımlarla sektörün büyümesi ve katma değerli üretime (value addition) geçilmesi hedeflenmektedir.

Sektörün, istihdam yaratma ve döviz kazandırma potansiyeli oldukça yüksek olup, yatırım yapacak yabancı şirketlere önemli vergisel avantajlar ve teşvikler sunmaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Uganda'da yaygın bir şekilde İngilizce konuşulduğundan genellikle tüm toplantılar İngilizce yapılmaktadır. Özellikle hükümet yetkilileri ile toplantı talepleri resmi yazılı talep ile gönderilir.

Randevuları planlarken, bir tarih ve saat oluşturmak için ekstra zaman vermek gerekir. Gecikme veya iptallere, özellikle hükümet yetkilileriyle yapılan toplantılara, gecikme süresinin görevlinin konumu ile orantılı olarak arttığı şekilde hazırlıklı olmak gerekir.

Para Kullanımı

Uganda'nın para birimi Uganda şilini (UGX) olup birçok işlemde istikrarlı ve yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra, ABD doları ve avro da kullanım alanına sahiptir. Ülkede Bankacılık sistemi uluslararası bankacılık sistemine entegre olmasına rağmen genel olarak bankacılık sistemindeki yüksek kesintilerinin mevcudiyeti ve devam eden mevcut alışkanlıklar nedeniyle tasarrufların ve ülkedeki dövizin çok cüzi bir kısmının finansal sistemde olduğu bilinmektedir. Ülkede çek kullanımı yaygın değildir, ticari ilişkiler genellikle nakit olarak gerçekleşmektedir.

Uganda'da yerli ve uluslararası kredi kartları geçerli olup özellikle visa ve maestro logolu kredi kartların kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Cep telefonu operatörüne göre yüklenebilen MTN Money ve Airtel Money uygulamaları aracılığıyla oluşturulan cüzdanlardan ödeme imkanı oldukça yaygın ve kolay bir yöntem haline gelmiştir. Telefon bayilerinde ve mobil bankacılık uygulamaları üzerinden söz konusu uygulamalara kolaylıkla para yatırabilmektedir. Mobil cüzdan hesaplarındaki para ile benzin alımından para transferine kadar birçok ödeme işlemi yapılabilmektedir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Diplomatik pasaport hamilleri 90 gün süreyle vizeden muaftır. Umuma Mahsus Pasaport hamilleri, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Uganda vizesine Online başvuru <https://visas.immigration.go.ug/> linkinden yapılabilmektedir. Online olarak başvuru yapıp onay alındıktan sonra vize etiketi Entebbe Havalimanı'nda pasaport polisi tarafından pasaporta yapıştırılmaktadır.

Pasaportun Uganda seyahati sonrası en az 6 ay geçerliliği bulunmalıdır. Uganda vizesi maksimum 7 ila 10 iş günü içerisinde sonuçlanmaktadır. Uganda vize ücretleri başvuru vize türüne göre değişmektedir. En yaygın kullanılan vize türü olan tek girişli turist vizesi (Single Entry Visa) için ücret 50 ABD dolarıdır. Bu vize genellikle turistik, kısa süreli iş görüşmeleri veya aile ziyareti amacıyla verilir ve çoğu durumda 90 güne kadar kalış hakkı tanır.

Bölgesel seyahat etmek isteyenler için Doğu Afrika Ortak Turist Vizesi (East African Tourist Visa) bulunmaktadır. Bu vize 100 ABD doları ücret karşılığında alınabilmekte ve Uganda, Kenya ve Rwanda arasında serbest dolaşım imkânı sağlamaktadır. Vize 90 gün süreyle geçerli olup çok girişli olarak kullanılabilir.

Kısa süreli geçişler için verilen transit vize ücreti ise 50 ABD dolarıdır. Bu vize genellikle başka bir ülkeye seyahat ederken Uganda üzerinden aktarma yapacak yolculara verilir ve kalış süresi çoğunlukla 7 günü geçmez. Daha uzun süreli ve sık giriş çıkış yapacak kişiler için çok girişli vizeler (Multiple Entry Visa) uygulanmaktadır. Buna göre 6–12 ay geçerli çok girişli vize 100 ABD doları, 24 ay geçerli vize 150 ABD doları ve 36 ay geçerli vize 200 ABD doları olarak belirlenmiştir.

Günümüzde vize başvurularının büyük bölümü Uganda Directorate of Citizenship and Immigration Control tarafından yürütülen online e-vize sistemi üzerinden yapılmaktadır. Başvurular internet üzerinden tamamlanmakta ve ödeme genellikle kredi kartı ile ABD doları üzerinden gerçekleştirilmektedir.

İzinler Uganda İçişleri Bakanlığı Vatandaşlık ve Göç Kontrol Müdürlüğü'ne başvurulmak suretiyle yapılmaktadır. Çalışma ve ikamet izin sınıfları ve ücretleri konusunda detaylı bilgi için (https://visas.immigration.go.ug/#/help/entry_permit) sitesi ziyaret edilebilir: Ayrıca, ülkeye girişte sarı humma aşısı yaptırılmış olduğuna dair aşı karnesi beyanı zorunludur. Diğer isteğe bağlı aşular ve hastalıklara karşı güncel tavsiyeler için Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün: (<https://www.seyahatsaqliqi.gov.tr/Site/SaqlikBilqisi/UG>) internet sitesi ziyaret edilebilir.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Devlet daireleri çalışma saatleri pazartesi-cuma 08.00-17.00 arasındır. İş yerleri ve dükkânlar her gün saat 18.00 ve daha sonrasına kadar açık kalabilmektedir. Aşağıdaki liste 2026 yılı resmî tatil günlerini göstermektedir. Bu tarihlerde kamu kurum ve kuruluşlarının tamamı kapalıdır.

- 01 Ocak Yılbaşı
- 26 Ocak NRM Kurtuluş Günü
- 16 Şubat Başpsikopos Janani Luwum Günü
- 08 Mart Dünya Kadınlar Günü
- 20 Mart Ramazan Bayramı
- 03 Nisan Kutsal Cuma
- 06 Nisan Paskalya
- 01 Mayıs İşçi Bayramı
- 27 Mayıs Kurban Bayramı
- 03 Haziran Şehitler Günü
- 09 Haziran Ulusal Kahramanlar Günü
- 09 Ekim Bağımsızlık Günü
- 25-26 Aralık Noel

Yerel Saat ve İklim

İlman bir iklim görölmektedir. Güney kesimlerinde yıllık ortalama sıcaklık 13 ile 23 derece arasındayken, kuzeyde 18 ile 30 derece arasında değişmektedir. Elektrik altyapısı 240 volt AC, 50Hz. dikörtgen üç uçlu (three-pin) fişler kullanılmaktadır.

Uluslararası telefon kodu +256 olup, devamında 9 haneli ülke içi telefon numarası tuşlanmalıdır. UTC +3 ve GMT +3 olup, yaz saati uygulaması yoktur.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Yerli ve yabancı sermayeli şirketler UNBRS (Uganda Kayıt Hizmetleri Bürosuna tescil başvurusunda bulunurlar. Bu başvuru ile şirket isimleri koruma altına alınmaktadır. En çok kurulan şirket Limited (Ltd.) şirkettir.

Şirket Kurma Prosedürü

Şirket kurmaya ilişkin prosedür aşağıda belirtilmiştir.

- 1- URSB'ye (Uganda Kayıt Servisi Bürosu) ünvan ve şirket kaydı
- 2- URA'dan (Uganda Gelir İdaresi) vergi numarası alma ve VAT(katma değer vergisi) kaydı
- 3- UIA'dan (Uganda Yatırım Ajansı) lisans alma
- 4- İlgili belediyeden sektörle ilgili lisans alma
- 5- UNCCI'ye (Uganda Ticaret ve Sanayi Odası) kayıt olma isteğe bağlıdır.
- 6- NSSF'e (Ulusal Sosyal Güvenlik Fonu) kayıt (5 den fazla çalışanı olan şirket için)
- 7- Şirket kaşesi yaptırma

Şirket kurarken maliyet, sabit ücretlerin yanı sıra şirket sermayesine göre değişmekte olup 5.000.000-UGX'i aşan sermayeli şirketlerden ayrıca kuruluş aşamasında sermayenin %1.5'i oranında damga vergisi alınır. Şirket kurulumlarının yerel avukatlar tarafından gerçekleştirilmesi, süreçlerin hızlı ve doğru sonuçlandırılması açısından önem arz etmektedir.

Sigorta

Uganda'daki sigortacılık sektörü IRAU Uganda Sigortacılık Düzenleme Otoritesi tarafından gerçekleştirilmektedir. Temmuz 2014'te IRAU, ülkedeki her sigorta şirketini hayat (hayat poliçeleri, gelirler vb.) ve genel ticaret (sorumluluk, otomobil, genel risk vb.) ile ilgilenen ayrı şirketler kurmaya yönlendirmektedir. Amaç, riskin tüm sektöre yayılmasını önlemektir. Ayrıca, Uganda'da kurulacak yabancı sigorta şirketlerinin üst yönetimlerinde ikiden fazla yabancı olmama şartı bulunmaktadır. Aynı düzenleme her sigorta şirketinin yönetim kurulu üyelerinin en az yarısının Uganda'da ikamet etmesini gerektirmektedir. Uganda'da toplam 33 sigorta şirketi faaliyet göstermektedir.

Bankacılık Mevzuatı

Uganda'da gelişmiş bir bankacılık sistemi bulunmaktadır. Uganda Cumhuriyeti Merkez Bankası (BoU) 15 Ağustos 1966'da açılmış olup, %100'ü Uganda Hükümetine ait olmakla birlikte, bir devlet kurumu değildir. Uganda Merkez Bankası, para politikalarının oluşturulması ve uygulanmasının yanı sıra finansal kurumların düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumludur.

Eximbank, Standard Chartered Bank, Stanbic Bank, Bank of Baroda önde gelen bankalardan olup, ülkede toplam 25 ticari banka ve 2 kalkınma bankası bulunmaktadır. Bankalar kredi verme, mevduat toplama, kredi kartı gibi bankacılık hizmetlerini vermektedirler.

Yabancıların Uganda bankalarında hesap açmalarına herhangi bir engel bulunmamaktadır. Uganda'dan yurtdışına ve yurtdışından Uganda'ya döviz transferi yapılabilmektedir. Uluslararası geçerliliği olan visa, master card, maestro gibi logoya sahip kredi kartları Uganda'da geçerlidir. Döviz alım satımı hem döviz bürolarından hem de banka şubelerinden yapılabilmektedir.

Kaynak: T.C. Kampala Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği